

Llevant

Quinzenari portaveu de l'Associació "Minerva," Defensor dels interessos morals i materials d'Artá i sa Gomarea

Redacció i Administració Quatre Cantons, 3 ✕ ARTÁ	Dels treballs publicats ne son responsables els autors NO'S TORNEN ELS ORIGINALS	PREUS ESPANYA: Trimestre. . . 0'50 Ptas. Any. 2'00 » ESTRANGER Doble.	Se paga a la bastreta
Any I	Artá (Mallorca) 5 de Maig de 1917	Núm. 10	

Un bon exemple

Avui qui dins Artá está latent la qüestió de locals i material per escoles, i si per una banda en certs senyors s'hi troba la mes bona disposició perque comprenen el gran be qu'al poble se pot fer amb això, an els altres se veu refredament i poques ganes d'ajudar, es estimuland veure altres pobles de la talla del nostre i de dins la nostra mateixa Illa, que amb gest que 'ls honra en grau elevadíssim, no molt frequent en aquesta terra avon sempre esperam es favor oficial, renuncien voluntariament en aquest i volen que sia obra del propi i comú esfors la construcció del edifici que se destina a l'educació de l'infantesa.

Sineu, aquesta població que fins fa poc, era del raser general, i fins objecte de les invectives del demés pobles, avui, degut al bon camí que li han assenyalat, els qui dirigeixen sos destins i sa vida corporativa, está en vies de fer-se un dels pobles de mes importancia de la nostra Roqueta.

¿Que la seva situació al centre de Mallorca l'afavoreix p'el seu desenrotlló? No hi ha cap dubte amb això, pero hei ha que mirar quants n'hi ha que disfruten de les mateixes ventatges i en canvi no surten de la seva mediocridat. Y es que moltes voltes falten an els pobles directors, que com els de Sineu tenguin cor, energia i voluntat.

Vejem un cas.

Aquest any passat amb motiu de concedir l'Estat una quantitat extraordinaria per subvencions als municipis qui volguessen construir locals escoles, foren quatre o cinc els pobles de Mallorca que sollicitaren subvenció, Artá, Alcudia i altres.

Un d'aquests era Sineu. Disposava aqueix Municipi d'un bon solar ben situat i gran, i oferi al Estat la quantitat de dos mil pessetes anuals fins a completar el cinquante per cent del cost dels locals la construcció dels quals havia de corre a càrreg del Estat.

Amb les influencies amb que contaven els sineuers, varen creure seria un fet conseguir que l'Estat les fes les escoles i esperaren debades, ja que les subvencions se donaren a pobles... mes acostats an els politics de Madrid i els d'aquí mos quedarem tots en ses ganes.

A Sineu les fou un cop de mal efecte aquella denegació i el poble redressant-se ha tengut un gest viril, un gest digne de tenir imitadors; ha acordat defugir tota tutela no captant subvenció de cap casta. No esperar pus del Govern i fer-se ells mateixos amb el seu esfors comú, l'edifici que necessiten p'els seus infants. ¿Que serán això propòsits com molts s'en fan? No, sino qu'está ja ultimant el programa de les festes que dins d'aquest mes de Maig s'han de celebrar en motiu de la col·locació de la primera pedra del edifici.

Així heu fan els pobles que tenen ideals i lluiten per realisar-los. Digne de imitar es aquest bell exemple del poble de Sineu.

Artá, fou també ferit amb la mateixa llansada,

això es, amb la denegació de la subvenció oficial.

Pero ¿i qué? Quin gest ha fet el poble davant aquesta cossa. S'ha arrufat d'espalles, vatho aquí, i tot perque els qui regeixen els seus destins, hei prengueren una tant petita part en la demanda de subvenció, i heu feren amb tanta fredor, que sembla mes be que preferien no obtenir-la amb el fi de no haver de contribuir amb lo promés a l'Estat.

Ara s'ha caldetjada una mica mes l'atmosfera a favor de les escoles, degut a l'empenta que doná a l'assumpte el Sr. Inspector de 1.ª ensenyança D. Joan Capó en la seva derrera visita i les propagandes d'aquest periòdic, però encara se noten en molts dels elements que poden i deven—en que sols sia per patriotisme—ajudar an aquesta obra, la fredor característica dels Artanencs en les obres d'interès general.

Que unes escoles cauen qu'altres son petites, que no hi ha material utilizable, qu'el poc dolent que hi ha, cau tot de veí, tot se sap, en tot se convé, però... sempre surten molts de perons en haver d'ajudar materialment.

Senyors d'Artá: un gest de noblesa i fora. Mirau l'exemple de Sineu; reuniuvos i entre voltros i l'esfors del públic que seguirá el vostro exemple dotau al nostre poble dels edificis i materials escolars que necessita per la seva infantesa; això serà una honra p'els qui hi contribuïreu, i el primer escaló per arribar al grau d'instrucció que fa a un poble culte i distingit.

Llevant i Mitjorn

Senyor Don J. Sancho Llitasas.
Artá.

Distingit senyor meu i benvolgut amic: Us estic agraidíssim per es cas que haveu fet d'un dels meus insubstancials articletxos «Llevant i Mitjorn», i per ses noves ben esclarides que ens comunicau. I a's mateix temps aprofit s'ocasió per enviar-vos s'agraïment de ses famílies Serra i Riera des Mitjorn Gran.

Els noms que du apuntats es llibre parroquial d'Artá son els vertaders. Quand jo era al lotell, en Magí Riera, ja ben veiet, me contava s'anada a Artá de sa germana na Rafela; me la contá més tard, casi s'altre dia; sa fia den Magí que, per estar casada amb un conco meu, n'era tia, sa tia Francesquina de Deyá; m'ho recordá, no fa molt una fia de sa tia Francesquina, ja difunta, i per totes aquestes persones, i per altres Rieres que me n'han parlat també, es sab que son pare de na Rafela era Llorenç, que per haver fet a sa Comedia de Sant Cristofol es paper d'en Lladania, es bovo, es guanyá aquest renom, que no passá d'ell a cap dels seus fiis. Dir-li Magí va esser errada meva.

D'en Serra sempre som sentit a dir que era Antoni; pero Josep (Bep) es nom funamental de sa familia Serra.

Mai del mon us poreu pensar s'interés que per a mi te lo que'ns deis pertocant als menorquins (aquí son mahonesos els fiis de Mahó i foris,) inmigrants arrelats a Artá. A Menorca no tenim es mot Pirris mes que a una cançó vulgar, que diu: «Madó Pirris ne te un bou, — que'l fa jeure a sa serena, — i ni dona per s'esquena — tant si vol com si no vol; — cançó que, ben segur, ens deu haver venguda de Mallorca,

i se feria damunt un Pirris, un subjecte menorquí, i, venguda i vulgarisada a Menorca, ningú li entén es memento.

Sa venguda dels llevantins de Mallorca a Menorca sols es coneguda an es cap de Ciutadella, i tenen fama de bons segadors. D'açóm ve es coneixerlo an es bon amic artanenc n'Antoni Estemé. Si'l veis, us prec me'l comaneu molt.

Ara, s'anada a Artá, establint-si, dels menorquins, (mahonesos i no mahonesos,) ja te mes importancia, en primis per un menorquí de la mitjanía. En ella, de cada dia ens hi trobam mes estrets, i encara que ens arranqui el cor deixar a ca nostra, iquina satisfacció es trobar una terra propera, amorosa, que ens rebi com a fiis, i sos fiis ens prenguin per germans!... Artá: que Deu t'ho pagui!... I faixi mes fecondes tes artigues, i tes deveses mes bladeres, i abasti de pa y vi sa teua taula de santa germanor.

No desconfi de veure oberta sa via de vapor Calatrada-Ciutadella. Si no la posen els d'aquí, la posareu els d'allá; via dressera que, com deis Vos molt bé, «seria molt convenient per a aumentar ses relacions entre Llevant de Mallorca i Ponent de Menorca...» Per ses anades i tornades, ens acursaria temps, passes i pessets. Ara, en lo que deis Vos pertocant als ajuntaments i forces politiques d'una i altra part... me inhibo, com diuen els castellans. Mes, per lo que faixin en tal propòsit uns i altres els damés que hi concorrin, tenen es meu vot per endevant.

Comprenc, es lo natural, que Vos no me conegueu. Idó, sapiguen que no som més que un troç de pages... sensa lloc, sensa posseció. I, clar, no més puc parlar en pagés. I si un de noltros un dia es perpassa i s'atreveig a dir a un senyor força-política.—«Miri, senyor meu, a Mallorca tenen tal ram armat, i troban que seria encertat ajudar-lis...» — «No'm venguin en coses de Mallorca...» responen mes de quatre... (i tal vegada passen de sis,) senyors de casa de flasco, i intel·lectuals animals de ploma de nomenada. I els pagesos, ¿que hem de fer?... Callar la boca, arronçar ses espalles, i estojat-mos es desig i sos espalles arronçades. Per açó, am sa meua filosofia pagesa, trob molt natural que sa carrera de vapors entre Mallorca i Menorca no se faixi per sa linea recta que es sa més curta, (com deis Vos,) sino qu's faixi per es camí de ses rodées; s natural que així's faixi, i si puguessin allargar-lo mes, an es camí, mes l'allargarien i encara no'l farien tan llarg, com allunyats estan, com están enfora els cors politics de Mallorca i Menorca un de s'altre!... (Si me diuen que hu faig grós, no sabeu s'alegría que'm donen.) Deixem'ho fer: açó per noltros es un mitjà, terra erma, reserva.

Per lo mateix no us convé donar-me l'enhorabona, —com feis i us agraesc de bon cor,—per sa meua col·laboració a LLEVANT, «quand altres artanencs tener per incultura sa seua publicació... Els meus escarabats els-i donen motiu i molta raó per a dir lo que diuen tals artanencs.

Finis. I parlém dos mots de ca-nostra. Si un dia tenim set i no tenim aigo, podrém anar a beure a sa font des Canal dets Ameradors. Si be molt manco que en aquell temps, avui torna a donar sa vena, mercés als trabais fets per el jornalier Josep Benejam i Serra, (a) Bep Serra, pagant-li sa feina es propietari, com es natural.

Mirau ses coses com s'estrevenen!... Al cap de noranta set anys, en Bep Serra, —Bep i no Toni,—torna a sa marina, a sa cabana abandonada... I sa font, que semblava morta, se desperta i raja de bell nou, —Que ho veis?... No mus donem mai per retuts; esperança sempre, que es sa pança sucrada per al cor!

«Dia 15 de Juriol de 1872 morí (a Mitjorn Gran) el minyó de tres anys Pere Torrents, natural de Sóller, fill de Pere, natural d'Artá i de Maria Artiga, natural de Felanig.» (Arxiu parroquial). Me diuen

que l'artanenc Pere Torrents era guardia civil, que estigué de punt aquí.

Am corals commendacions als bons artanencs, als amics de LLEVANT, se despedeix vostre servent i amic afectíssim.

F. CAMPS MERCADAL
(FRANCESC D'ALBRANCA)

Mitjorn-Gran 20 Abril.

El 1.er de Maig

Els obrers artanencs, desde fa set o vuit anys, celebren aquesta festa, així els de la «Federación Obrera Artanense» com els del «Círcol Catòlic d'obriers.» Mes enguany, estant molt decaiguda aquesta darrera associació tota la importància s'ha donada an els actes realitzats per aquella.

Ja el diumenge passat en el local d'aqueixa entitat qu' avui es la de mes força de la vila, hi hagué discurs p'en Pere Sanxo (a) Pápa, qu' encara no pugui dir res de novetat per esser homo sense estudis, així mateix l'escolten uns per riure i altres de ver.

Es dilluns a vespre hei hagué revetla a la plasseta de davant sa Societat, amb focs artificials música i vetlada literaria recitant poesies uns quans atlots i cantant *Sa Marsellesa* i alguns coros més, fins molt entrada la nit.

El dimars dia 1.er a les sis del dematí la Banda que dirigeix Mestre Pep Rodrigues tresca els carrers tocant diana i a les vuit s'organisa a la «Federació» una comparsa amb sa Banda i Coro infantil que cantant *Sa Marsellesa* p'els carrers anà fins a s'Abcudador a esperar una comparsa de gabellins i gabellines, en número de 45 que vengueren en 11 carros, amb una orquesta, coro i dues banderes.

Poc després s'organisa una manifestació obrera que recorregué els principals carrers del poble i anà a La Sala per entregar el plec de demandes an el Batle.

A les 10 acudiren al Teatre Principal, cedit galantement per sos empressaris, i allà s'organisa un mitin aon parlaren vuit o nou artanencs i agúns gabellins entre ells una dona.

Tots, qui mes qui menos parlaren en defensa dels treballadors, contra la guerra i el públic qu' omplia de gom en gom el Teatre les aplaudí, especialment al Coro i Orquesta de Capdepera que executaren varies pessas amb molta afinació.

Pero no varen esser gens ben rebudes les paraules poc correctes que en son parlament digué en Jaume Juan (a) Fava que te gala de sa incredulitat i de s'esperit antirreligiós. Sabem que fins els mateixos companys seus s'en sentiren molestats per l'exposició de idees atees davant un públic en sa gran majoria religiós.

Varis nins recitaren poesies que foren aplaudides i se doná per acabat l'acte.

Al capvespre hei hagué corregudes de bicicletes. Se correueren 30 cintes i hei prengueren part vint xiclistes, reinant fins a l'horabaixa molta animació per el contorn del local social.

El vespre de nou hei hagué discurs p'en Pere Sanxo (a) Papa que també causá mal efecte, exposant idees anticlericals, però qu'en el demés punts fou ben escoltat p'el públic.

M. R.

Ajuntament

Sessió en segona convocatòria del dia 24 d'Abril

En aquesta sessió:

1.er S'acordá pagar al Bal·le el viatge que feu a Palma cridat pel Governador.

2.^{on} S'examiná i aprová una conta de D. Gabriel Buades de Ptes. 194'75 import d'un lavabo i altres objectes qu'han estat col·locats a l'Hospital d'aquesta vila.

3.er A proposta del regidor Sr. Amorós, s'acordá fer neta sa clavaguera pública a tots els punts en que pugui haver-hi foc d'infecció.

4.^{on} En vista del mal estat del carré de la Parroquia i suposat qu'els vehins del mateix s'ofereixen a facilitar els materials, s'acordá enviar-hi els caminés perquè l'arreglin.

5.^{on} Se declararen les partides fallides de l'impost de cédulas personals de 1916.

Sessió ordinària del 29 d'Abril

En ella:

1.er S'acordá que l projecte d'urbanisació de sa finca del Cós d'en Guim Carrió, se posi an el public per efecte de reclamacions per espai de vuit dies.

2.^{on} S'ha dat conta d'un ofici de la Direcció General aprovant l'acta de rebuda del camí vecinal de Sa Colonia.

3.er S'ha dat compte de que el repartiment de consums s'ha retornat aprovat.

4.^{on} S'ha acordat qu'un escrivent i un empleat vagin recorreguent el terme prenguent notes de totes les finques per comensar els treballs d'estudis per poder fer mes envant el repartiment sobre ses utilitats.

Religioses

Diumenge passat, a la Parroquia se celebrá la festa del Patrociní de Sant Josep. Hi hagué missa major solemne i predicá les glories del Sant el Rt. P. Fra Mateu Amorós, T. O. R. que predicava per primera vegada en aquesta població, de la que n'es fill. Teixí un hermós panegíric i fou objecte de generals elogis, preveient en ell, un bon predicador; sia enhorabona.

El dimars dia 1 de Maig, el Círcol d'Obrers Catòlics, celebrá la festa que anyalment fan. El dematí, els associats anaren a combregar i a les deu celebraren ofici amb sermó que predicá el celebrat orador sagrat, fill també d'Artá, Rt. P. Juan Ginart de Sant Felip-Neri, el qual va fer un sermó profitós digne de ser sentit per més gent de la que hi assistí.

Dia 3 se fé la processó de l'Adoració de la Santa Creu amb benedicció del terme desde la plasseta de Sant Salvador, amb assistència regular de gent.

Tot el mes an el Convent dels Franciscans hei haurá *Mes de Maria* a les sis durant una missa i al vespre.

Dia 7, Vigília de l'Adoració Nocturna en sufragi de D. Andreu Servera, difunt

Dia 8, Festa que les Obreres de St. Josep dediquen al seu Patró. A les set, missa de comunió general en el Convent per les socies. El capvespre a les quatre i mitja funció solemne a la sala de ca ses Monjes en la que se donará conta de tot el moviment de la Associació. Predicará el P. Cerdá, fundador de la mateixa i hei porá assistir qui vulgui.

Dia 13, Peregrinació franciscana a St. Juan al Santuari de la Consolació El mateix dia a les set, Comunió general p'els Terciàris i el capvespre la funció propia amb plática.

A la Parroquia dia 6 a les set y mitja, comunió general, per l'Associació del Cor de Jesús.

Dia 8, Festa de l'aparició de St. Miquel amb ofici solemne i sermó que predicará, el fill d'aquest poble Rt. P. Juan Ginart, de St. Felip Neri.

Nou itinerari

p'el servici de conducció del correu en automòvil desde l'Estació férrea de Manacor, a Manacor, Sant Llorens, Artá, Capdepera i al revés.

De Manacor a Capdepera

Aturades i pobles de pas	Arribará	Partida
Estació férrea de Manacor		A les 17'00 hores
Manacor	A les 17'01 hores	> > 17'11 >
Sant Llorens	> > 17'29 >	> > 17'34 >
Artá	> > 17'58 >	> > 18'08 >
Capdepera	> > 18'25 >	> > > >

De Capdepera a Manacor

Aturades i pobles de pas	Arribará	Partida
Capdepera		A les 4'35 hores
Artá	A les 4'52 hores	> > 5'02 >
Sant Llorens	> > 5'26 >	> > 4'31 >
Manacor	> > 5'49 >	> > 5'59 >
Estació férrea de Manacor	> > 6'00 >	> > > >

Crónica

De Ca-nostra

Abril dia 20

Durant sa vetlada se sent tocar depressa, depressa un *Extrama-Unción*; va esser que a D.ª Francisco Terrassa, mare del Vicari D. Sebastià Lliteras Pvre, li pegá un atac an es cor que pareixia morta. L'assití immediatament el distingit metge D. Rafael Q. Blanes que la fe retorná i gracies a Deu, se posá mes viada.

Amb motiu d'aquest trastorn se posaren de manifest les grans simpaties de que gosa el Sr. Vicari ja que tothom s'interessá per l'estat de la malalta.

**

El mateix dia rebem la fatal noticia de la mort a Palma de D. Antoni Blanes Massanet distingit propietari i capitalista, natural d'Artá, aont venia a passar cada any la temporada d'estiu amb tota sa familia.

L'acompanyam a tota, en la pena qu'en aquesta dies les contrista per tan gran perdua, especialment a sos distingits fills D. Rafel, Tinent de enginyeria i D. Antoni metge, especialista de Palma, i pregam a Deu per l'etern descans de la seva ánima.

Dia 21

Tot es dematí se senten canonades a sa banda de Capdepera i Alcudia. La gent está retgirada perquè ja se pensen que son ets alemanys qui s'acosten. Arriben uns pescadors qui diven que davant *Sa Mesquida* hi havia fort canoneig entre un *Crucero* i un submarí acabant per desaparèixer el submarí després de vint descàrregues; després diven que davés es *Cap de Formentor* el submarí ha atacat un gran vapor de guerra donant-se mutuament bombes durant unes quantes hores. Mes tart arriben uns gabellins i les demanant que saben des bombardeig de Llevant i mos diven qu'efectivament s'han sentit vint descàrregues però qu'era que hi tiraven an es blanc.

Per fi res en net. Si hi ha res, jo neu aclariré mes envant.

**

Es arribat s'homo fenómeno per lo petit que mostra avui i demá an es Cassino de *Can Garreteta*. Li diven Paco Fernandez Perez o *Don Paquito* te 22 anys, i pesa 10 Kg. midant 72 centímetres d'altura. Te tot es seny d'homo acabat, sa conversa també, però tota sa fatxa de nin.

Tota s'allotea des poble va enrevolt aquests dies per veure *S'homonet* que li diu tothom. Davant aqueix cassino hei ha molta bulla.

Dia 22

Es decapvespre una serie de carretons i cotxos parteixen cap a Sa Torre propietat del Sr. dets Oloro D. Pere Morell i de Oleza el qual obsequiá allà amb un barenar a sa Banda de música del seu partit que dirigeix D. Antoni Gili la qual en camvi va a obsequiar-lo allà amb una *Serenata*. El Sr. dets Oloro ha mostrat amb sos músics la seva esplendidesa, perquè segons conten hei ha tirat el resto amb ensaimades, robíols galletes i vins de primera. Hi ha hagut vives a D. Pere Morell i a Artá, i segons conten Don Pere ha aprofitat s'ocasió per donar-los bons consells, diguent-los que dins el terme d'Artá procurin no tocar—ja que están privats fins d'ensaiar per lo que passá en la processó des Combregars—ni fer molt de renou.

**

Se despedeix de noltros en Pere J. Sureda, (a) Terrassa membre del Consei Directiu de Minerva, el qual se sent cridat a l'estat eclesiàstic, i s'en va an el Seminari Conciliar de Palma a comensar els estudis per la carrera sacerdotal. Que Deu li do acert i pugui veure coronats els seus desitjos.

Dia 23

Avui s'ha posat tai a ses Obres d'explanació des tros de via ferrea del terme de Son Carrió que's a la subasta del dia deu d'aquest mes foren adjudicades a mestre Juan Ferrer Ginart.

De ses quatre subastes fetes, tres han estades adjudicades a mestres Artanencs, això es una prova de que tenim aquí gent d'empresa. Ara sols falten ses subastes del tros de Sant Llorens des Cardessar i es de s'Estació.

**

Casi tot el dia, tenim aigueta, aigueta; una pluja persistent que va per bona sabor. A estones ha fet un poc de calabruix, però com es estat mesclat amb algo no haurà fet gaire mal. Si això no muda, la cosa anirà bé, perquè aquesta pluja pareix qu'ha de ser molt beneficiosa an els sembrats segons aquell refrany nostre, *abril cada gota val mil*.

Dia 24

Es temps s'estira. Quant es sol surt està emboirat però quant se fa gran dia, s'asereña i fa un diada esplèndida. Això es lo que necessitaven es camps després de sa pluja. Gràcies a Deu, tot se prepara per una anyada gròssa. Es pagés sonriu d'esperansa.

Dia 25

Mos diuen qu'en Francesc Fuster (a) Ranxeret, per distreure-se del mal que li feia un dit que l'hi havia mossegat un cavall, s'en es anat davés ses obres de la via des tren a Na Pati. Feien un barrobi i ell ha fuit amb els demés operaris, però com no havien tapat el forat amb un feix de llenya com s'acostuma, ha esquitxat de tal manera qu'una estella grossa de pedra viva ha pega damunt es cap d'en Fuster, li ha foradat sa gorra que duia i li ha fet un trauc an es cap d'uns quants centímetres.

Es estat assistit tot d'una p'el metge D. Pere F. Sard el qual li ha hagut de donar un parei de punts.

Dia 26

Hem tengut l'honor de saludar a D. Rafel Blanes Tolosa, D. Mateu Amorós i D. Josep Quint Zaforteza propietaris d'aquí qu'han venguts a passar uns quants dies amb noltros.

Dia 27

Aquest capyrespre s'ha rebut a la Sala un telegrama del Governador en que diu que per disposició ministerial desde avui quedin suprimits la mitat dels llums públics tant si son de gas com d'electricitat i qu'enviïn datos autèntics diariament des carbó consumit per aqueix concepte el vespre antes; i, lo mes prest possible, un estat des carbó consumit durant el mes passat baix de la mes estricta responsabilitat. ¡Comensa a anà en popa!

Dia 28

S'han celebrats a la nostra Iglesia Parroquial sollemnes funerals en sufragi de l'ànima de D. Antoni Blanes Massanet a. c. s. Amb aquest motiu s'han exteriorissades les simpaties per la distingida familia. De nou les expressam el nostre condol.

**

Avui s'ha reunida a la Sala la Comissió que nombrà s'Ajuntament perquè se cuidés de cercar un solar que reunís condicions per edificar-hi el local en projecte per escola graduada. Com se pensa sollicitar subvenció oficial i per aquesta es condició precisa qu'el solar sia afora poble, la Comissió ha trescat les afores i a acordat proposar a l'Ajuntament la compra d'un solar qu'està entre les dues carreteres de Ciutat i de Sta. Margalida propietat de D. Antoni Genovart Esteve ¡Meam si hu será d'aquesta!

**

En les moltes Mutualitats escolars qu'han obtingut subvenció del Govern, veim que hi figura amb bonificació de vint pesetes la «Nueva Semilla» establida a la 1.ª escola de nins d'aquesta població que diri-geix D. Andreu Ferrer.

Dia 29

Avui una partida d'al·lots feien corre un carro de feina; dos estiraven i set o vuit qualcaven. Un ha caigut per davant i es carro li ha passat per damunt es ventre. Ventura que no es estat mes que's susto dels transeunts ja que ell no ha tengut mes que un parei de cops. ¡Aquets al·lots!

**

Persona ben enterada nos assegura que davés dia 20 de Maig tendrà lloc sa subasta des darré tros de via férrea de Manacor a Artá dins es terme de Sant Llorens des Cardegar.

Dia 30

Avui demati a Capdepera s'ha casat el distingit comerciant tant conegut aquí D. Miquel Caldentey,

amb la simpática senyoreta D.ª Antonia Alcina Melis, germana del metge D. Joan Alcina Director del Manicomi de Santa Creu de Barcelona. La cerimonia tengué caràcter intim, beneint el novell matrimoni el Rector D. Juan Torrandell. Rebin la familia la més coral enhorabona i voldriem tenguessin els novis un benestar inacabable.

**

El Vicari de Capdepera Rt. D. Bartomeu Durán, prevere, es estat elegit p'el Sr. Bisbe per Vicari de Manacor. Al mateix temps que sentim la separació de tant simpàtic amic li donan l'enhorabona per son ascens, en doble motiu per esser ell natural d'aquella ciutat, desitjant-li prosperidats moltes en son nou càrrec.

Maig, 1

Avui e-hi ha gran festa i trui amb motiu de la festa obrera que descrivim en altra lloc d'aquest número.

**

Aquest decapvestre ha mort D. Cristófol Gili Mateu, conegut aquí per D. Cristóbal Peu, americà filantrop, que estimava el seu poble amb amor creixent, tant com avansava en edat. Feia temps que se trobava delicat de salut, però ningú preveia una mort tant ràpida com ha tenguda. Questió de dues hores. Tengué temps de rebre el sagrament de la Penitència i el de l'Extrema-Únció, però no li fou possible rebre el Bon-Jesús. Al cel sia.

Dia 2

Durant el mes qu'acabam de passar, l'automòbil que fa el trajecte de Manacor a Capdepera i al revés, ha duit 800 passatgers. Heu consignam com a nota del augment del transit an aquesta població.

Dia 3

Fa quatre o cinc dies que reina un temps homit, xalocós a mes no poré. Dies boirosos qu'en el temps que som son perillosos p'els sembrats, especialment ses faves que poden aplegar poi i les faria molt de mal. Convendria fes una sabor, qu'es arreu arreu desitjada.

**

Avui horabaixa en Manuel Bonnin (a) Marín de ca Ses Marinetes, arribant de foravila, ha manat es mul dins s'estable i l'ha deixat a lloure pero quant e-hi ha anat per fermar-lo el mul l'ha agafat amb ses barres p'es buit i l'ha alsat al aire rebotent-lo p'en terra. Son pare i un cunyat han acudit a auxiliar-lo i el mul ha agafat son pare per una seia i sort qu'el cunyat li ha pegat amb s'ui d'una destrat an es front des mul i ha amollat tot d'una. Quant això escrivim, D. Rafel Blanes, metje, les assisteix. Sentim sa desgracia.

El Cronista.

Periódic nou

Acaba de venir-mos a les mans el primer número del setmanari satíric *Cuca Fera* que, pel que demostra el seu esplèndid contengut, ve a posarse sobre tot lo infecte i corromput de per tot, siguin homes, siguin institucions, atacant rabiosament tot el que va contra Catalunya. Tant els dibuixos, com els articles, delecten grapa de mestre, i baix dels pseudònims s'hi miglleixen les firmes dels nostros millors humoristes. Auguram a la nounada *Cuca Fera* una gran volada i deixam establert el camvi.

També queda establert amb *El Cultivador Moderno* afamada revista agrícola que veu la llum a Barcelona i ha visitada la nostra Redacció.

Registre

Naixements

Nins, 2.—Nines, 3.—Total 5.

Morts

Dia 21.—Jaume Alzamora Sancho de 77 anys de Assistolía (a) Cama, viudo.

Dia 25.—Juan Tous Ferrer (a) Enrevanat, viudo de 60 anys, de Hemorragia cerebral.

Dia 1 de Maig.—D. Cristófol Gili Mateu (a) Senyó Peu fadri de 75 anys, d'Assistolía, y Antonia Servera Antich de 27 mesos de Nefritis.

Total, 4.

Matrimonis

Dia 21.—Juan Bonnin Picó (a) Marín amb Margalida Palou Juan (a) Palova.

Dia 3 Maig.—Rafel Prohens Llobera amb Maria Cursach Carrió (a) Bossa.

Entreteniments

Solucions als del número passat

A les preguntes: 1.ª De banyats; 2.ª Un Teatre; 3.ª Nosa.

A les semblances: 1.ª En que te lletres; 3.ª Va empolvat; 3.ª En qu'agafa rates.

Triángul

Milán

Milá

Mil

Mi

M

D'avui

Preguntes: 1.ª Qu'es lo millor per fer un bon matrimoni? 2.ª Un qui posa a sa Rifa de Nadal i pren deu decimals del 1 fins al 10 ¿pot ser que no tenga es reintegro? 3.ª ¿Quant poren entrar es cans dins l'Iglesia?

Semblances: 1.ª Amb a que s'assembla un notari a un sabater? 2.^a ¿I un martell a unes guarnicions? 3.^a ¿I un misser a un llibre?

Fuga de vocals

S. f.r.m.g. sp.m.nt.

I. q. h. d. f. r. n. c. s. t.

. n s' . st. . pl. g. . s. bl. t.

. . n s' . v. r. n s' . n . l. m. n. t.

Xarada

La primera es vegetal
que per l'orta trobaràs
i a la segona tendràs
un conegut animal
Colca vespre sa padrina
mos conta si te xerrera
qu'es meu tot ja fa temps era
una festa mallorquina.

Les solucions al número qui vé

Coverbos

Un comerciant casava sa fia i li donava dos milions de dot.

Quant s'en anava a l'Iglesia s'hi presentà un jove demanant-li per parlar dues paraules amb ell.

—¿Que se li ofereix? digué es comerciant.

—Venc a proposar-li un negoci: Li va un milló de pessetes, que les perdrà si deixa pasar s'ocasió.

—¡Homo! diga...

—¿Vosté casa sa fia?

—Si, senyó.

—¿I li dona dos millons de dot?

—Si, senyó.

—Idó la casi amb mi i com me content amb un milló, s'altre será de ganancia per vostre.

Una senyora anà a visitar una amiga que no era a casaveu; trobà es piano ple de pols i escrigué adament amb so dit: *Bruta*.

A l'ondemà se trobaren i sa senyora de sa visita digué:

—Ahi vaig esser a ca seva.

—Si,—diu s'altra,—ja vaig veure sa seva targeta damunt es piano.

GRAN COLMADO ARTANENC d'en GUIEM BUJOSA (a) Ganancia

SE VENEN BONS I BARATO

Comestibles de tota casta, licors, dolces, galletes, etc., etc. : : : Grandiós surtit de Perfumeria

Aquesta casa es s'única depositaria dins Artá del celebrat ANIS TUNEL

Fixau-vos be en sa Direcció: CARRE DE PALMA, 3-ARTA
S'Agencia Bujosa (a) Ganancia serveix amb esment, puntualitat i barato qualsevol encàrrec se li fassa per ciutat i pels altres pobles de Mallorca

Despaig a Artá: Carré de Palma, n.º 3 Despaig a Palma: Estanc d'es Banc de s'Oli

GRANDES ALMACENES **SAN JOSE**

DE

Ignacio Figuerola

Sastreria, Camiseria, Merceria, Zapateria, Pañeria, Caneria,
Pañoleria, Lenceria, Generos de Punto, Sederia, Articulos para Viaje

OBJETOS PARA REGALO

Depósito de máquinas parlantes PATHEFONO

PRECIO FIJO

Central Brondo, 7, 9, 11, Borne, 118

TELEFONO, N.º 217

DISPONIBLE

NO COMPREU CAFE
que no passeu abans per sa botiga d'en
JAUME CABRER
que'l té bo i fresc.

Allà heu trobareu tota casta de
comestibles i a tot preu.

Arrós, verdures, patates, etc., etc.

Carré de Antoni Blanes Juon (antes Puput)

Mestre Arnau Casellas (a) Garamau

VEN A TOT PREU

Vins de taula i Vins blancs

DE SA DAVESA

Recta, 8 ARTA

FARMACIA DE **LLORENS GARCIES**

OBERTA A TOTES HORES

Vins i aixarops medicinals
Aixarop de cues del Dr. Morey preparat amb
erba cuquera d'Artá

PLASSETA D'ES MARXANDO

GRAN BOTIGA

amb género de tota casta i a tot preu;
caleat fi i de moda

A CANA VIVES

Carré de Parroquia, 1

CAP BOTIGA

ven en millós condicions que sa d'en

JUAN VICENS (A) JAN

Tota casta d'articles, comestibles, galletes, etc.

Es representant de sa Perfumeria

L. CACCIO

Té depòsit de MAQUINES DE COSIR

PAPI AUCONS

com també tota casta d'instruments musicals,
guitarras, bandonnes, etc.

DIRECCIÓ: ALCARIOT, 3

EBANISTERIA MODERNA

DE

MIQUEL MOREY

Mobles fins de tots els estils p'el parament de casa
Especialitat en cordats de cadires a l'antiga
Pintats i decorats, fins, de tots els gusts

Carré de la Parroquia, 7 ARTA

Llibres d'ocasió

S'en venen en aquesta
Administració

Quatre Cantons, 3

UN SENYOR

Vol vendre una His-
toria Universal d'en
Cesar Cantú; 43 toms
bellament enquader-
nats, planches dora-
des, casi nous a bon
preu.

Informarán en aques-
ta administració.

Rondaies de Menorca

per

Andreu Ferrer

Un volum en 4ta

2 PESSETES

Demanaules a la llibreria de

FERRER Y SUREDA
ARTA

En aquesta Administració

podem encarregar

tota casta de

IMPRESOS

Se serveixen amb prontitut

Llibreria, Papereria i Centre de Suscripcions

DE

FERRER Y SUREDA

Aquí trobareu paper de tota casta a la menudal en
gros, plecs, libretes, tintes, llapiceria, etc.

Llibres escolars i religiosos

A PREU DE CATALEC

s'encomanden de tota casta en tota puntualitat

QUATRE CANTONS, 3

DISPONIBLE